

LA SETMANA TRÀGICA

“La Setmana Tràgica de Barcelona fou el primer avís d'aquell avenir que a tots ens esperava. La burgesia barcelonina, tancada a casa sense saber per què ni de quina manera, anava escoltant els trons amb una certa sorpresa però no gaire inquietud. “Què fan les autoritats?”, es demanaven els fabricants desenfeinats, corrent per casa en pijama o batí de fil, i les seves senyores, tot inspeccionant el que la cuinera, malgrat una “revolució” tan esgarrifosa, havia portat del mercat. I quan retrunyien les canonades es deien els uns als altres: “Ara anem bé!”.

De l'altra banda, els anarquistes de tota mena alçaven les barricades, es batien contra la tropa, calaven foc als convents, assaltaven les botigues –feien el seu fet, com a revolucionaris autèntics-. Però Lerroux, el cabdill del poble, s'havia fos. Era a Madrid o amagat. El seu estat major polític i els responsables de l'organització republicana també havien desaparegut. Era evident –i, per això, potser (i també per manca d'experiència i desconeixement del perill), es mantenia en una tan còmica serenitat la nostra burgesia, en plena Setmana Tràgica-; era palpable que l'esclat revolucionari no tenia director, ni pla concertat, ni tàctica organitzada: no tenia cap, només tenia peus. I l'autoritat civil, el govern de la “província” que políticament hauria hagut de preveure o dominar la situació, també havia fet figa.

La Setmana Tràgica, més que res, fou l'estat estrambòtic que es produí durant quatre o cinc dies en una gran ciutat carregada d'explosius, pel fet de la manca –absoluta i simultània- del poder constituït i de la força revolucionària. Així que l'estament militar rebé l'ordre d'intervenir i reparar aquella doble ensulsiada, s'acabà tot”.

Agustí Calvet, “Gaziel”

“Com a diumenge l'aglomeració de gents en molls i rodalies era enorme. Des del primer moment vaig advertir la presència de grups radicals que denotaven el pla preconcebut de provocar alguna situació de força per la meua part. Per això mateix em vaig esforçar a no donar-los gust i el Cos de Seguretat ha donat avui prova admirable de paciència apartant la gent dels molls per mil·límetres i aconseguint el normal embarcament tot i que havent d'aguantar multitud d'inconveniències. El terreny estava avui adobat perquè s'encengués qualsevol guspira, ja que les circumstàncies de ser casats molts dels expedicionaris col·locava les esposes en situació desesperada i commovien la gent amb el seu plor (...).

Un cop embarcada la força, els soldats que omplien la part de popa cridaven amb entusiasme “Mori la policia, Mori Maura, Mori Romanones, Mori la guerra”; crits als quals contestava el públic amb aplaudiments i crits de: que hi vagi Comillas i que hi vagin els fills d'en Güell”.

Telegrama del governador civil de Barcelona que relata els fets succeïts al port de Barcelona durant l'embarcament de tropes cap al Rif (juliol de 1909). [Traduït del castellà].